

Katarzyna Kamińska
Czesław Grajewski
Warszawa

„Musica Ecclesiastica”
14 (2019), s. 121–122

XXXIII ŚWIĘTOJAŃSKI FESTIWAL ORGANOWY W TORUNIU

W sobotę 19 maja 2018 r. w toruńskiej katedrze pw. św. Janów zainaugurowany został XXXIII Świętojański Festiwal Organowy. Honorowy patronat nad tą cykliczną imprezą sprawowali: Wiesław Śmigiel – Biskup Toruński, Michał Zaleski – Prezydent Miasta Torunia oraz Piotr Całbecki – Marszałek Województwa Kujawsko-Pomorskiego.

Wykonawcami koncertu inauguracyjnego byli: dr hab. Bartosz Jakubczak z warszawskiego Uniwersytetu Muzycznego Fryderyka Chopina oraz Orkiestra Koncertowa Reprezentacyjnego Zespołu Artystycznego Wojska Polskiego pod kierunkiem Grzegorza Mielimąki. To już kolejna inauguracja festiwalu, w której uczestniczy – poza organistą – orkiestra. Muzycy, ubrani w historyczne stroje z czasów Księstwa Warszawskiego, wywarli duże wrażenie na publiczności. W programie koncertu orkiestry znalazły się utwory Feliksa Nowowiejskiego (*Bogurodzica*), Stanisława Moniuszki (uwertura *Bajka*) oraz końcowy chorał *Jesus bleibet meine Freude* ze 147. kantaty J.S. Bacha. W drugiej części (organowej) B. Jakubczak zaprezentował *Sinfonię* z 29. kantaty J.S. Bacha, *Wir danken dir, Gott* oraz wariacje na temat wielkanocnej sekwencji *Victimae paschali laudes* Charlesa Tournemire’a. Zasadniczym jednak dziełem tamtego wieczoru była *I Symfonia* d-moll op. 42 Feliksa Alexandra Guilmanta.

Wykonawcą drugiego koncertu festiwalowego – 26 maja w kościele św. Michała Archanioła – był Krzysztof Karcz z Czechowic-Dziedzic. Recital tego młodego i utalentowanego artysty został zaprojektowany z myślą o roku liturgicznym. Najpierw publiczność usłyszała dwa utwory Dietricha Buxtehudego: *Toccatę* F-dur BuxWV 157, a po niej chorał *Komm, heiliger Geist, Herre Gott*, BuxWV 199. Klimat oktawy Zielonych Świąt artysta utrzymał następnie w chorale *Komm, Gott Schöpfer, Heiliger Geist* Jana S. Bacha, po którym zagrał jeszcze *Fantazję i fugę* c-moll tegoż kompozytora. Następnie wręcz porwał publiczność krótkim, ale niezwykle efektownym *Preludium w dawnym stylu* amerykańskiego kompozytora Gordona Younga. Po tym błyskotliwym utworze przyszedł czas na poważniejszy w wymowie marsz Alexandra Guilmanta *Lift up your heads* oparty na temacie zaczerpniętym z twórczości G.F. Händla. Recital zakończyły dwa, można rzec, żelazne utwory koncertów organowych: *Litanies* Jehana Alaina oraz finałowa *Toccatà* z *Suity gotyckiej* Leona Boellmanna.

Następny recital XXXIII Festiwalu miał miejsce 27 maja w bazylice katedralnej. Wykonawca, Jan Mroczek z Częstochowy, rozpoczął recital od marsza na temat Händla *Lift up your heads* op. 15 Alexandra Guilmanta. Następnie artysta zaprezentował 10. chorał *Herzlich tut mich verlangen* z cyklu 11 chorałów op. 122 Johannesa Brahmsa oraz rzadko wykonywane *Preludium i fugę* a-moll BWV 543 Jana S. Bacha. Interesująco zabrzmiała autorska transkrypcja na organy *Pieśni o miłości i śmierci*

Mieczysława Karłowicza z cyklu *Odwieczne pieśni*. Recital zakończyły dwa utwory kompozytorów XX w.: *Preludium i fuga* g-moll op. 7 nr 3 Marcela Duprego oraz *Evocation II* Thierry'ego Escaicha (ur. 1965).

Kolejny koncert festiwalowy odbył się 3 czerwca 2018 r. w kościele pw. Matki Bożej Królowej Polski, a jego wykonawcą był młody organista z Gdańska – Maciej Zakrzewski. W jego wykonaniu zabrzmiały monumentalne dzieła niemieckich i francuskich kompozytorów epoki romantyzmu, a także kompozycje Naji Hakima – współczesnego kompozytora pochodzenia libańskiego. Nie zabrakło również kompozycji własnej artysty – dla toruńskiej publiczności wykonał on utwór zatytułowany *Face to book* z cyklu *The Allegories*.

Tydzień później, 8 czerwca, w Sanktuarium Miłosierdzia Bożego w Toruniu wystąpił Jakub Kwintal z Bydgoszczy, znany już toruńskiej publiczności z poprzednich edycji festiwalu. Artysta zaprezentował utwory gdańskiego organisty F.W. Markulla, pochodzące z nagranej kilka lat temu płyty. Z dużą brawurą zabrzmiały utwory J.S. Bacha. W programie koncertu znalazły się również kompozycje współczesnych polskich kompozytorów – mieszkającego w Toruniu Marcina Gumiełi oraz Marka Jasińskiego.

W sobotę 9 czerwca w kościele pw. Wniebowzięcia NMP w Toruniu swój recital zagrał Michał Kopyciński – młody artysta z Lublina. Zaprezentował on jedną z najbardziej znanych symfonii organowych – *IX Symfonię „Gotycką”* op. 70 żyjącego na przełomie XIX i XX w. francuskiego kompozytora Charlesa Marie Widora. Po niej zabrzmiało bachowskie preludium chorałowe *Nun komm der Heiden Heiland* BWV 659. Recital zakończyła kompozycja Maxa Regeera – *Introdukcja i passacaglia* d-moll.

16 czerwca w kościele pw. Świętego Ducha wystąpił Marcin Armański ze Świdnicy. Program recitalu obejmował muzykę niemiecką i polską: J.S. Bacha *Toccatą i fugę* d-moll BWV 565 oraz chorał *Jesus bleibet meine Freude* z kantaty BWV 147, *Uwertura* i *Scherzo* z muzyki do *Snu nocy letniej* Feliksa Mendelssohna. Muzykę polską reprezentowały trzy utwory: Mieczysława Surzyńskiego *Capriccio* fis-moll, Feliksa Nowowiejskiego *Preludium* op. 9 nr 3 na temat *Kyrie* z XI mszy gregoriańskiej oraz Tomasza Kiesewettera *Preludium i Toccatę* C-dur.

Wykonawcą koncertu finałowego był wybitny polski organista i improwizator młodego pokolenia – Karol Mossakowski z Paryża. Ten niezwykle utalentowany muzyk przez dwa lata był słuchaczem Diecezjalnego Studium Muzyki Kościelnej w Toruniu. W chwili obecnej jest wykładowcą w Konserwatorium im. Hectora Berlioza w Paryżu oraz organistą tytularnym katedry *Notre Dame de la Treille* w Lille. Co warte podkreślenia, w 2016 r. Karol Mossakowski był jednym z dwóch organistów, którzy dotarli do ścisłego finału w konkursie o prestiżową posadę organisty tytularnego katedry *Notre-Dame* w Paryżu. W repertuarze toruńskiego recitalu K. Mossakowskiego znalazły się utwory niemieckich i francuskich kompozytorów XIX i XX w., a także brawurowe improwizacje własne artysty.

W imieniu rzeszy melomanów wyrażamy słowa wdzięczności wykonawcom, organizatorom i księżom – gospodarzom kościołów, do których zawitał festiwal.